

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αν. Φ.: 9

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ. Γεώργιο Λογιάδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 310/1.11.2021 Αναφορά με θέμα:
«Διάσωση του φρουρίου Ιτζεδίν στην ΠΕ Χανίων»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 310/1.11.2021 Αναφοράς του Βουλευτή κ. Γεώργιου Λογιάδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε ότι τα εξής:

Το φρούριο Ιτζεδίν στον κόλπο της Σούδας Π.Ε. Χανίων χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο το 1986, σύμφωνα με την Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2796/43152/03.12.1986 (ΦΕΚ 936/Β/ 31.12.1986), διότι «...η θέση του φρουριακού συγκροτήματος που δεσπόζει στην περιοχή του Αποκόρωνα και η σύνδεσή του με τα ιστορικά γεγονότα του 19ου και 20ου αιώνα και τους αγώνες των Κρητών για την απελευθέρωσή τους στοιχειοθετούν την έννοια του ιστορικού μνημείου...». Δεσπόζει στον κόλπο της Σούδας Χανίων και λόγω της γεωγραφικής του θέσης συνδέεται με τα ιστορικά γεγονότα του 19ου και 20ου αι., καθώς και με τους αγώνες των Κρητών για την απελευθέρωσή τους. Κτίστηκε μετά την επανάσταση του 1866 από το Διοικητή Κρήτης Ρεούφ Πασά και πήρε το όνομα του γιου του, Αμππούλ Αζίζ Ιτζεδίν. Στη θέση αυτή προϋπήρχε φρούριο ήδη από το 1630. Στην εξέγερση των Κρητών, το 1878, οι επαναστάτες δεν μπόρεσαν να το καταλάβουν. Από αμυντικό οχυρό επί Τουρκοκρατίας, σταδιακά και με παρεμβάσεις, ήδη από την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας, μετατράπηκε σε εγκληματική φυλακή και σε φυλακή πολιτικών κρατουμένων. Εκεί φυλακίστηκε ο Ελευθέριος Βενιζέλος το 1903, ο Θεόδωρος Πάγκαλος το 1926-1928, και πλήθος πολιτικών κρατουμένων κατά τα χρόνια του εμφυλίου και της μετεμφυλιακής περιόδου (1948-1964). Στην περίοδο της Ναζιστικής Κατοχής οι κατακτητές το χρησιμοποίησαν ως στρατιωτική βάση και αποθήκη. Η χρήση του ως φυλακής τερματίστηκε το 1974.

Σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς του φρουριακού συγκροτήματος, επισημαίνεται ότι το φρούριο Ιτζεδίν περιήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο από το Τουρκικό Δημόσιο το 1915 και μεταβιβάστηκε στην Εφορία Καλαμίου Π.Ε. Χανίων. Το 1971, έπειτα από το κλείσιμο των φυλακών Καλαμίου, επανήλθε στην Οικονομική Εφορία Χανίων. Το 1975, με απόφαση του Νομάρχη Χανίων και τη σύμφωνη γνώμη του ΥΠΠΟΑ, παραχωρήθηκε για χρήση το εντός του τείχους συγκρότημα, έκτασης 16.531,75 τ.μ., στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και ειδικότερα στο Αρχηγείο Ναυτικού για τις αμυντικές ανάγκες της χώρας. Το 2004 το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αποδέσμευσε τη χρήση του τμήματος αυτού στο ΥΠΠΟΑ, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες συντήρησης. Το 2007 παραδόθηκε από το Πολεμικό Ναυτικό στην Κτηματική Υπηρεσία Χανίων, και σήμερα η αποκλειστική αξιοποίηση, χρήση, διαχείριση και εκμετάλλευση αυτού έχει ανατεθεί στην Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.

Επισημαίνεται ότι, από τον έλεγχο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης, ως προς τα στοιχεία ιδιοκτησίας και τις περιοχές ελέγχου της περιοχής από το Ναύσταθμο Σούδας, στο τοπογραφικό διάγραμμα της παραχώρησης του μνημείου σε αντιπαραβολή με τα Π.Δ. 165/2002 (ΦΕΚ 150/τ.Α/28-6-2002) και Π.Δ 44/27-04-2018 (ΦΕΚ86/τ.Α/16-5-2018) με θέμα: «Τροποποίηση του π.δ. 165/2002 (Α'150), κατά το μέρος που αφορά στον καθορισμό νέων ορίων Απαγορευμένης Ζώνης (Α.Ζ.) της περιοχής των πρώην φυλακών Καλαμίου Σούδας του Ναυτικού Οχυρού (Ν.Ο.) Σούδας της νήσου Κρήτης», διαπιστώθηκε πως ένα μέρος του χαρακτηρισμένου μνημείου του φρουρίου Ιτζεδίν βρίσκεται εντός των ορίων της Απαγορευμένης Ζώνης (Α.Ζ.) του Ναυτικού Οχυρού περιοχής Σούδας και συγκεκριμένα το τμήμα της βορινής πλευράς, ως φαίνεται από το εσωτερικό όριο του αύλειου χώρου, που περιλαμβάνει τους τρεις υπόσκαφους θολωτούς κτιριακούς χώρους και τα πολυβολεία του αναχώματος. Επίσης, διαπιστώνεται ότι το υπόλοιπο τμήμα του χαρακτηρισμένου ως μνημείου φρουρίου Ιτζεδίν βρίσκεται εντός των ορίων της Επιτηρούμενης Ζώνης (Ε.Ζ.) του Ναυτικού Οχυρού Σούδας.

Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11, παρ. 2 του Ν. 3028/2002, «ο κύριος ή νομέας μνημείου υποχρεούται να μεριμνά για την άμεση εκτέλεση των εργασιών συντήρησης, στερέωσης ή προστασίας ετοιμόρροπου μνημείου χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με δική του δαπάνη και υπό την εποπτεία και τις υποδείξεις της Υπηρεσίας σύμφωνα και με τις διατάξεις των άρθρων 40 και 41», η ΕΤΑΔ Α.Ε. είναι αρμόδια για τα έργα άρσης ετοιμορροπιών και αποκατάστασης του μνημείου.

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, προχώρησαν στη συγκρότηση Επιτροπής του Άρθρου 41 του Ν. 3028/2002, προκειμένου να διενεργηθεί έλεγχος επικινδυνότητας του ιστορικού διατηρητέου μνημείου. Η Επιτροπή, η οποία συγκροτήθηκε με την υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΠΑΝΣΜ/ΤΜΑΝΣΜΠΚ/227050/24140/1864/526/03.06.2019 Ορθή Επανάληψη (ΑΔΑ: 6Τ2Ζ4653Π4-Ω1Ξ) Απόφαση, πραγματοποίησε αυτοψία στις 25.11.2019 και διαβίβασε το Πόρισμα Ελέγχου της προς την ΕΤΑΔ Α.Ε. και το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού- Ναύσταθμος Κρήτης. Η Επιτροπή προτείνει τη λήψη επείγοντων μέτρων ασφαλείας και ήπιων προσωρινών μέτρων άρσης επικινδυνότητας, καθώς και την ανάγκη εκπόνησης μελέτης οριστικής άρσης των ετοιμορροπιών και αποκατάστασης του μνημείου. Για την εκπόνηση των μελετών για την αποκατάσταση του Φρουρίου Ιτζεδίν έχει εκδοθεί σύμφωνη γνώμη του Ναυστάθμου Κρήτης για εργασίες σε τμήματα του μνημείου που βρίσκονται στην Απαγορευμένη Ζώνη και την Επιτηρούμενη Ζώνη του Ναυτικού Οχυρού Σούδας, υπό όρους (αρ. πρωτ. Φ.114.2.3321/22880 Σ.757/ 8-7-2020 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης και Ασφάλειας του Ναυστάθμου Κρήτης).

Δεδομένης της πρόδηλης σπουδαιότητας του φρουρίου, το ΥΠΠΟΑ προτίθεται, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης και το Δήμο Χανίων, να διαμορφώσουν από κοινού ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διάσωσης, αποκατάστασης και ανάδειξης του Φρουρίου Ιτζεδίν, το οποίο θα ενσωματώνει τα κτήρια του συγκροτήματος στη σύγχρονη πραγματικότητα με σεβασμό στην ιστορική μνήμη που αυτά φέρουν, και με μία προσέγγιση που θα αναδεικνύει τους διαχρονικούς αγώνες για τη δημοκρατία και την ευημερία του τόπου. Προς τούτο, το ΥΠΠΟΑ συναινεί να προχωρήσουν οι κατά νόμον ενέργειες για την παραχώρηση της χρήσης του Φρουρίου Ιτζεδίν στον Δήμο Χανίων, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της ΕΤΑΔ Α.Ε., δεδομένου ότι -όπως αναφέρθηκε ανωτέρω- το φρουριακό συγκρότημα Ιτζεδίν αποτελεί Δημόσιο Ακίνητο με ΑΒΚ 35, αρμοδιότητάς της, και υπό τις προϋποθέσεις που θέτει ο ν. 3028/2002.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΜΤΕ
3. ΔΠΑΝΣΜ
4. ΥΝΜΤΕ Κρήτης